

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 30 юни 2023 г.
(OR. en)

11139/23

ECOFIN 664
UEM 198
SOC 490
EMPL 341
COMPET 685
ENV 764
EDUC 277
RECH 309
ENER 400
JAI 910
GENDER 141
ANTIDISCRIM 135
JEUN 179
SAN 416

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	9830/1/23 REV 1
№ док. Ком.:	COM(2023) 609 final
Относно:	ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА относно националната програма за реформи на Испания за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2023 г.

Приложено се изпраща на делегациите посоченият по-горе проект за препоръка на Съвета, обсъден от Съвета и Европейския съвет, въз основа на предложението на Комисията COM(2023) 609 final.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от ...

относно националната програма за реформи на Испания за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2023 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси², и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

---

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост („Механизмът“), влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от Съюза. В съответствие с приоритетите на европейския семестър Механизмът допринася за икономическото и приобщаващото възстановяване и за осъществяването на устойчиви и стимулиращи растежа реформи и инвестиции, по-специално реформи и инвестиции за насърчаване на екологичния и цифровия преход и за укрепване на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и стимулира растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, подобрява териториалното сближаване в рамките на Съюза и подкрепя непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права. Максималното финансово участие за държава членка в рамките на Механизма беше актуализирано на 30 юни 2022 г. в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241.

---

³ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

- (2) На 22 ноември 2022 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2023 г. На 23 март 2023 г. Европейският съвет одобри приоритетите на годишния обзор на устойчивия растеж за 2023 г., които са съсредоточени около четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 22 ноември 2022 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2023 г., в който посочи Испания като една от държавите членки, които могат да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2023 г. на Испания. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2023 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие Препоръката относно икономическата политика на еврозоната⁴ („Препоръка от 2023 г. относно еврозоната“) на 16 май 2023 г. и съвместния доклад за заетостта на 13 март 2023 г.
- (3) Въпреки че икономиките на Съюза показват забележителна устойчивост, геополитическият контекст продължава да оказва отрицателно въздействие. Като застава твърдо зад Украйна, Съюзът насочва своята програма за икономическа и социална политика към намаляване на отрицателното въздействие от енергийните сътресения върху уязвимите домакинства и предприятия в краткосрочен план и към запазване на усилията за осъществяване на екологичния и цифровия преход, подкрепа за устойчив и приобщаващ растеж, запазване на макроикономическата стабилност и повишаване на устойчивостта в средносрочен план. Той също така поставя особен акцент върху повишаването на конкурентоспособността и производителността на Съюза.

---

⁴ Препоръка на Съвета от 16 май 2023 г. относно икономическата политика на еврозоната (ОВ С 180, 23.5.2023 г., стр. 1).

- (4) На 1 февруари 2023 г. Комисията публикува съобщение, озаглавено „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“ („промишлен план на Зеления пакт“). Целта на промишления план на Зеления пакт е засилване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии и подпомагане на бързия преход към неутралност по отношение на климата. Планът допълва текущите усилия в рамките на Европейския зелен пакт и REPowerEU. Той има за цел и да се осигури по-благоприятна среда за увеличаване на производствения капацитет на Съюза за технологиите и продуктите с нулеви нетни емисии, необходими за постигане на амбициозните цели на Съюза в областта на климата, и да се гарантира достъп до съответните суровини от критично значение, включително чрез диверсифициране на източниците, чрез правилно използване на геоложките ресурси в държавите членки и чрез максимално увеличаване на рециклирането на суровини. Промисленият план на Зеления пакт се основава на четири стълба: предвидима и опростена регулаторна среда, по-бърз достъп до финансиране, повишаване на уменията и отворена търговия за устойчиви вериги на доставки. На 16 март 2023 г. Комисията публикува ново съобщение, озаглавено „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“, структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили с цел да се работи за стимулираща растежа регулаторна рамка. В него се определят приоритети на политиката, насочени към активно осигуряване на структурни подобрения, добре насочени инвестиции и регулаторни мерки за дългосрочната конкурентоспособност на Съюза и неговите държави членки. Препоръките по-долу спомагат за изпълнението на тези приоритети.

- (5) През 2023 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете обхващат всички или значителна част от съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г. и 2022 г. продължават да бъдат еднакво актуални за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.
- (6) Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета⁵ („Регламентът REPowerEU“), приет на 27 февруари 2023 г., има за цел бързото премахване на зависимостта на Съюза от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще допринесе за енергийната сигурност и диверсификацията на енергийните доставки на Съюза, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Регламентът REPowerEU дава възможност на държавите членки да добавят нова глава за REPowerEU към своите национални планове за възстановяване и устойчивост, за да финансират ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU. Тези реформи и инвестиции също така ще спомогнат за повишаване на конкурентоспособността на промишлеността на Съюза с нулеви нетни емисии, както е посочено в промишления план на Зеления пакт, и за изпълнение на свързаните с енергетиката специфични за всяка държава препоръки, отправени към държавите членки през 2022 г. и когато е приложимо, през 2023 г. С Регламента REPowerEU се въвежда нова категория безвъзмездна финансова подкрепа, която се предоставя на държавите членки за финансиране на нови свързани с енергетиката реформи и инвестиции в рамките на техните планове за възстановяване и устойчивост.

---

⁵ Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1).

- (7) На 8 март 2023 г. Комисията прие съобщение, в което се предоставят насоки за фискалната политика за 2024 г. („съобщението от 8 март 2023 г.“). То има за цел да подпомогне изготвянето на програмите за стабилност и конвергенция на държавите членки и по този начин да се засили координацията на политиките. Комисията припомни, че общата клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж ще бъде дезактивирана в края на 2023 г. Тя призова за фискални политики през периода 2023 – 2024 г., които осигуряват средносрочна устойчивост на обслужването на дълга и повишават потенциалния растеж по устойчив начин, и прикани държавите членки да определят в своите програми за стабилност и конвергенция за 2023 г. начина, по който фискалните им планове ще осигурят спазването на референтната стойност по Договора от 3% от брутният вътрешен продукт (БВП), както и реалистичното и непрекъснато намаляване на дълга или запазването на благоразумно равнище на дълга в средносрочен план. Комисията прикани държавите членки също така постепенно да премахнат националните фискални мерки, въведени за защита на домакинствата и предприятията от енергийния ценови шок, като се започне с тези с най-слаба насоченост. Тя посочи, че ако мерките за подкрепа трябва да бъдат удължени поради подновен натиск върху цените на енергията, държавите членки следва да насочат много по-добре тези мерки към уязвимите домакинства и предприятия. Комисията заяви, че фискалните препоръки ще бъдат количествено определени и диференцирани. Освен това, както се предлага в съобщението на Комисията от 9 ноември 2022 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС, фискалните препоръки ще бъдат формулирани въз основа на нетните първични разходи. Комисията препоръча всички държави членки да продължат да защитават инвестициите, финансирани на национално равнище, и да гарантират ефективното използване на средствата по линия на Механизма и други фондове на Съюза, по-специално с оглед на екологичния и цифровия преход и целите по отношение на устойчивостта. Комисията посочи, че ще предложи на Съвета да открие основания на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. в съответствие с действащите правни разпоредби.

- (8) На 26 април 2023 г. Комисията представи законодателни предложения за извършване на цялостна реформа на правилата на Съюза за икономическо управление. Основната цел на предложенията е да се засили устойчивостта на обслужването на публичния дълг и да се насърчи устойчивият и приобщаващ растеж във всички държави членки чрез реформи и инвестиции. Предложенията на Комисията са насочени към подобряване на националната ангажираност, опростяване на рамката и преминаване към по-голям средносрочен фокус в съчетание с ефективно и по-последователно правоприлагане. Съгласно заключенията на Съвета от 14 март 2023 г. относно насоките за реформа на рамката за икономическо управление на ЕС целта е законодателната работа да приключи през 2023 г.
- (9) На 30 април 2021 г. Испания представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка, съдържащи се в приложение V към посочения регламент. На 13 юли 2021 г. Съветът прие своето решение за изпълнение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Испания⁶. Отпускането на траншовете зависи от приемането на решение на Комисията в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, в което се посочва, че Испания е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

---

⁶ ST 10150/21 INIT; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2; ST 10150/21 COR 1.

- (10) В съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 28 април 2023 г. Испания представи националната си програма за реформи за 2023 г. и програмата си за стабилност за 2023 г. Двете програми бяха оценени заедно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2023 г. отразява също шестмесечното докладване на Испания относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.
- (11) На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклада за Испания за 2023 г. В него беше оценен напредъкът на Испания в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019 – 2022 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Испания на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Испания при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

(12) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Испания и публикува резултатите от него на 24 май 2023 г. Комисията стигна до заключението, че в Испания са налице макроикономически дисбаланси. По-специално уязвимостите, свързани с големия частен, държавен и външен дълг, които имат трансгранично значение, намаляват, но продължават да съществуват. Външният дълг и особено съотношенията на частния дълг намаляха през второто десетилетие на века и след временно прекъсване през 2020 г. възобновиха спада си през 2021 г. и се очаква да продължат да намаляват, благоприятствани от икономическия растеж. Те обаче все още остават на високи равнища. Външната позиция е благоприятствана от излишъка по текущата сметка, който продължава десетилетие, въпреки че напоследък намаля, отразявайки въздействието на пандемията от COVID-19 върху износа на туристически услуги и по-високите цени на енергията през 2022 г. Държавният дълг остава висок. През 2022 г. той възобнови низходящата траектория, която доведе до подобрения преди пандемията от COVID-19 поради силния растеж на номиналния БВП, но остава над равнищата от преди пандемията от COVID-19. Перспективите са това намаление да продължи с по-умерени темпове през 2023 г. и 2024 г. с подкрепата на мерки на политиката в плана за възстановяване и устойчивост. Финансовата система показва устойчивост спрямо неотдашните сътресения, предизвикани от пандемията от COVID-19 и енергийната криза. Безработицата отново намалява, но все още е висока и все още са налице уязвимости, включително много висока дългосрочна и младежка безработица. Потенциалните рискове, които засягат по-нататъшното намаляване на уязвимостта, са свързани главно с въздействието на затягането на финансовите условия върху финансовото състояние на домакинствата и предприятията, както и със средносрочната и дългосрочната устойчивост на държавния дълг предвид текущите пазарни условия и застаряването на населението. Напредъкът по отношение на политиката е благоприятен и продължаването на изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост следва да доведе до допълнителни подобрения.

- (13) В съответствие с данни, потвърдени от Евростат, дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Испания е намалял от 6,9% от БВП през 2021 г. до 4,8% през 2022 г., а консолидираният държавен дълг е намалял от 118,3% от БВП в края на 2021 г. до 113,2% в края на 2022 г. На 24 май 2023 г. Комисията публикува доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора. В този доклад се разглежда състоянието на бюджета на Испания, тъй като нейният дефицит по консолидирания държавен бюджет през 2022 г. е надхвърлил референтната стойност по Договора от 3% от БВП. В доклада се стига до заключението, че критерият за дефицита не е изпълнен. В съответствие със съобщението си от 8 март 2023 г. през пролетта на 2023 г. Комисията не предложи откриване на нови процедури при прекомерен дефицит. Впоследствие Комисията заяви, че ще предложи на Съвета да открие основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит през пролетта на 2024 г. въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Испания следва да вземе това предвид при изпълнението на бюджета си за 2023 г. и при изготвянето на своя проект на бюджетен план за 2024 г.
- (14) Салдото по консолидирания държавен бюджет беше повлияно от мерките на фискалната политика, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. През 2022 г. тези мерки на фискалната политика, водещи до намаляване на приходите, включваха намаляването на ДДС върху електроенергията и природния газ, намаляването на специалния данък върху електроенергията и спирането на действието на данъка върху стойността на производството на електроенергия, докато мерките на фискалната политика, водещи до увеличаване на разходите, включваха общата отстъпка за гориво за превозните средства от 20 цента на литър, подпомагането на доходите на домакинствата и енергоемките отрасли, по-големите обезщетения чрез социалните ваучери за енергия и ценовите отстъпки за използване на обществен транспорт. Комисията оценява нетните бюджетни разходи за тези мерки на 1,6% от БВП през 2022 г. В същото време прогнозните разходи за временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, намаляха до 0,5% от БВП през 2022 г. спрямо 3,1% през 2021 г.

- (15) На 18 юни 2021 г. Съветът препоръча през 2022 г. Испания⁷ да използва Механизма, за да финансира допълнителни инвестиции в подкрепа на възстановяването, като същевременно следва разумна фискална политика. Освен това Съветът препоръча на Испания да запази инвестициите, финансирани на национално равнище. Съветът препоръча също на Испания да ограничи нарастването на национално финансираните текущи разходи.
- (16) Според оценките на Комисията фискалната позиция⁸ през 2022 г. е била подкрепяща – с равнище от -2,5% от БВП. В съответствие с препоръката на Съвета Испания продължи да подпомага възстановяването с инвестиции, които ще бъдат финансирани от Механизма. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на 1,1% от БВП през 2022 г. (1,2% от БВП през 2021 г.). Инвестициите, финансирани на национално равнище, осигуриха експанзионистичен принос от 0,3 процентни пункта към фискалната позиция⁹. Следователно Испания е запазила инвестициите, финансирани на национално равнище, в съответствие с препоръката на Съвета. Същевременно ръстът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) доведе до експанзионистичен принос в размер на 2,7 процентни пункта към фискалната позиция. Този значителен експанзионистичен принос включваше допълнителното въздействие на мерките, предприети за смекчаване на икономическото и социалното въздействие от увеличението на цените на енергията (допълнителни нетни бюджетни разходи в размер на 1,5% от БВП). Същевременно по-високите разходи за междинно потребление и социални трансфери в натура също допринесоха за растежа на нетните първични текущи разходи. Значителният експанзионистичен принос на финансираните на национално равнище текущи разходи се дължеше само отчасти на мерките за справяне с икономическото и социалното въздействие на увеличението на цените на енергията. Следователно Испания не е ограничавала в достатъчна степен нарастването на текущите разходи, финансирани на национално равнище.

---

⁷ Препоръка на Съвета от 18 юни 2021 г., съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност за 2021 г. на Испания (ОВ С 304, 29.7.2021 г., стр. 38).

⁸ Фискалната позиция се измерва с промяната в първичните разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите), като се изключват временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, но се включват разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) по Механизма и с други фондове на Съюза – спрямо средносрочния потенциален растеж. За повече подробности вж. каре 1 във фискалните статистически таблици.

⁹ Другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, имаха рестриктивен принос от 0,3 процентни пункта от БВП поради постепенното произчисление към равнищата отпреди пандемията от COVID-19.

- (17) Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози в програмата за стабилност за 2023 г. е в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. за 2023 г. и по-благоприятен след това. Правителството предвижда реалният БВП да нарасне с 2,1% през 2023 г. и с 2,4% през 2024 г. За сравнение в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда малко по-нисък растеж на реалния БВП от 1,9% през 2023 г. и 2,0% през 2024 г., главно поради по-ниския очакван принос на частното потребление през 2023 г. и 2024 г., както и по-умерения растеж на инвестициите през 2024 г. По-благоприятната перспектива, изложена в програмата за стабилност за 2023 г., отразява и по-силното прогнозирано въздействие на плана за възстановяване и устойчивост върху дейността през прогнозния период.
- (18) В своята програма за стабилност за 2023 г. правителството очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 3,9% от БВП през 2023 г. Спадът през 2023 г. отразява главно по-ниските разходи за мерките, предприети в отговор на увеличението на цените на енергията в сравнение с 2022 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее от 113,2% в края на 2022 г. до 111,9% в края на 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 4,1% от БВП за 2023 г. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда по-ниско съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 110,6% в края на 2023 г., поради по-ниска корекция наличности – потоци.

(19) Салдото по консолидирания държавен бюджет през 2023 г. се очаква да продължи да се влияе от мерките, предприети с цел смекчаване на икономическите и социалните последици от увеличението на цените на енергията. Те се състоят от мерки, чийто срок на действие е удължен след 2022 г., по-специално намаляването на ДДС върху електроенергията и природния газ, намаляването на специалния данък върху електроенергията, спирането на действието на данъка върху стойността на производството на електроенергия, подпомагането на доходите на домакинствата и енергоемките отрасли, по-големите обезщетения чрез социални ваучери за енергия и ценови отстъпки за използване на обществен транспорт, както и нови мерки, като например отстъпката за гориво за превозните средства от 20 цента на литър, която понастоящем е насочена към автомобилния и морския транспорт и селското стопанство и рибарството, както и еднократна субсидия в размер на 200 EUR за домакинствата с ниски доходи. Разходите за тези мерки се компенсират частично от налог върху извънредните печалби на големите доставчици на енергия. Като се вземат предвид тези приходи, нетните бюджетни разходи за мерките за подкрепа в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. възлизат на 0,6% от БВП през 2023 г.¹⁰ Повечето мерки през 2023 г. не изглеждат насочени към най-уязвимите домакинства или предприятия и много от тях не запазват изцяло ценовия сигнал за намаляване на търсенето на енергия и повишаване на енергийната ефективност. В резултат на това в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. размерът на целевите мерки за подкрепа, който трябва да бъде взет предвид при оценката на спазването на препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г.¹¹, се оценява на 0,2% от БВП през 2023 г. (спрямо 0,5% от БВП през 2022 г.). И накрая, салдото по консолидирания държавен бюджет за 2023 г. се очаква да се повлияе положително от постепенното премахване на временните извънредни мерки, свързани с кризата с COVID-19, които са оценени на 0,5% от БВП.

---

¹⁰ Тази стойност представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително текущите приходи и разходи, както и когато е уместно – мерките за капиталови разходи.

¹¹ Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Испания и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Испания за 2022 г. (ОВ С 334, 1.9.2022 г., стр. 70).

(20) В препоръката си от 12 юли 2022 г. Съветът препоръча на Испания да гарантира, че през 2023 г. фискалната политика ще е разумна, по-специално като ограничи нарастването на финансираните на национално равнище първични текущи разходи под средносрочния потенциален растеж на производството¹², като се вземе предвид продължавашата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Същевременно Испания следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Испания се препоръча също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма и други фондове на Съюза.

---

¹² Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. средносрочният (среден за 10 години) потенциален растеж на производството на Испания се оценява на 5,5% в номинално изражение.

(21) През 2023 г. в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда фискалната позиция да бъде експанзионистична (-0,3% от БВП). Това се предхожда от експанзионистична фискална позиция през 2022 г. (-2,5% от БВП). Увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. се очаква да осигури като цяло неутрален принос от 0,2% от БВП към фискалната позиция. Следователно прогнозираният растеж на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с препоръката на Съвета от 12 юли 2022 г. Прогнозираният като цяло неутрален принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи се дължи по същество на намалените нетни разходи за мерките за подкрепа (целев и нецелеви) за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия (с 1,0% от БВП). Основните двигатели на растежа на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без новите мерки по отношение на приходите) са увеличението на социалните трансфери, предизвикано от обвързването на пенсиите с предишната инфлация и по-високите разходи за междинно потребление. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, се очаква да възлязат на 1,6% от БВП през 2023 г., докато финансираните на национално равнище инвестиции се очаква да осигурят експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,1 процентни пункта¹³. Поради това Испания планира да финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма и други фондове на Съюза и се предвижда да запази финансираните на национално равнище инвестиции¹⁴. Страната планира да финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийна сигурност, като например засилената индустриална политика *España 2030* (Испания 2030), плана за саниране на жилища и обновяване на градската среда или стимула, даден на киберсигурността и 5G свързаността, които са финансирани от Механизма и други фондове на Съюза.

---

¹³ Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да осигурят рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

¹⁴ Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма и с други фондове на Съюза, възлизаха на 1,6% от БВП през 2023 г., докато финансираните на национално равнище инвестиции осигуриха експанзионистичен принос към фискалната позиция от 0,2 процентни пункта. Очаква се другите капиталови разходи, финансирани на национално равнище, да осигурят рестриктивен принос от 0,2 процентни пункта от БВП.

- (22) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 3,0% от БВП през 2024 г. Намалението през 2024 г. отразява и постепенното премахване на мерките в областта на енергетиката. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 109,1% в края на 2024 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда бюджетен дефицит от 3,3% от БВП през 2024 г. Това съответства на дефицита, предвиден в програмата за стабилност за 2023 г. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда подобно съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 109,1% в края на 2024 г.
- (23) В програмата за стабилност за 2023 г. се предвижда постепенното премахване на мерките за енергийна подкрепа през 2024 г., с изключение на налога върху извънредните печалби за енергийните дружества. Комисията приема също, че почти всички мерки за енергийна подкрепа ще бъдат премахнати през 2024 г. (нетни приходи в размер на 0,1% от БВП през 2024 г.). Тези оценки се основават на допускането, че няма да има нови увеличения на цените на енергията.
- (24) В Регламент (ЕО) № 1466/97 се призовава за годишно подобрене на структурното бюджетно салдо в посока постигане на средносрочната бюджетна цел с 0,5% от БВП като референтна стойност¹⁵. Като се вземат предвид съображенията за фискална устойчивост и необходимостта от намаляване на дефицита до стойност под референтната стойност по Договора от 3% от БВП, според Комисията би било целесъобразно подобрене на структурното салдо от поне 0,7% от БВП за 2024 г. За да се гарантира такова подобрене, и в съответствие с методиката на Комисията, нарастването на финансираните на национално равнище нетни първични разходи¹⁶ през 2024 г. следва да не надвишава 2,6%, както е отразено в настоящата препоръка. В същото време оставащите мерки за енергийна подкрепа (които понастоящем Комисията оценява на 0,6% от БВП през 2023 г.) следва постепенно да бъдат премахнати, ако развитието на енергийния пазар позволява това и като се започне от най-слабо насочените мерки, а свързаните с това икономии следва да бъдат използвани за намаляване на бюджетния дефицит.

---

¹⁵ Член 5 от Регламент (ЕО) № 1466/97 също така изисква корекция от над 0,5% от БВП за държавите членки с държавен дълг, надвишаващ 60% от БВП, или с по-ясно изразени рискове за устойчивостта на обслужването на дълга.

¹⁶ Нетните първични разходи се определят като разходите, финансирани на национално равнище, след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите и като се изключат разходите за лихви и разходите за циклична безработица.

- (25) Ако се допусне, че политиките остават непроменени, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2023 г. се предвижда нетните първични разходи, финансирани на национално равнище, да нараснат с 1,4% през 2024 г., което е под препоръчания темп на растеж.
- (26) Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква публичните инвестиции (с изключение на инвестициите, финансирани от Механизма) да намалее от 2,7% от БВП през 2023 г. на 2,6% от БВП през 2024 г. В програмата за стабилност за 2023 г. са посочени реформи и инвестиции, които се очаква да допринесат за фискалната устойчивост и за устойчивия и приобщаващ растеж. Тези реформи и инвестиции включват постоянна рамка, която гарантира подобряване на качеството на публичните разходи, мерки за предотвратяване и борба с данъчните измами и отклонението от данъчно облагане и реформата на данъчната система, за да стане тя по-приобщаваща, устойчива и способна да насърчава средносрочната и дългосрочната устойчивост на публичните финанси, които също са част от плана за възстановяване и устойчивост.
- (27) В програмата за стабилност за 2023 г. се очертава средносрочен фискален план до 2026 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. се очаква дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно да намалее до 2,7% от БВП през 2025 г. и до 2,5% до 2026 г. Следователно се планира дефицитът по консолидирания държавен бюджет да спадне под 3% от БВП до 2025 г. Според програмата за стабилност за 2023 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее от 109,1% в края на 2024 г. до 106,8% до края на 2026 г.

(28) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Изпълнението на плана на Испания за възстановяване и устойчивост засега напредва добре. Испания представи три искания за плащане, съответстващи на 121 ключови етапа и цели в плана за възстановяване и устойчивост, което доведе до плащане в размер на общо 28 000 000 000 EUR. Испания е сред държавите членки, които са най-напреднали в изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост. На 6 юни 2023 г. Испания представи изменение на своя план за възстановяване и устойчивост, което включваше нови мерки, с което мащабът му се увеличава над два пъти. Това следва да бъде придружено от достатъчен административен капацитет, за да се гарантира ефективното и ефикасно усвояване на средствата за възстановяване и устойчивост и на други средства на Съюза и на наличните национални средства. По-специално Испания ще се възползва от отпускането на безвъзмездни средства в по-голям размер по Механизма. Преразгледаният план включва глава за REPowerEU, която ще бъде частично финансирана от допълнителните безвъзмездни средства по REPowerEU. Включването на новата глава за REPowerEU в плана за възстановяване и устойчивост ще позволи да бъдат финансирани допълнителни реформи и инвестиции в подкрепа на стратегическите цели на Испания в областта на енергетиката и екологичния преход. В съответствие с член 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241 Испания също отправи искане за допълнителна подкрепа под формата на заем в размер на 84 000 000 000 EUR по линия на Механизма. Системното и ефективно участие на местните и регионалните власти, социалните партньори и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде важно за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, както и на други икономически политики и политики в областта на заетостта, които излизат извън рамките на този план, за да се гарантира широка ангажираност с цялостната програма на политиката.

- (29) През 2022 г. Комисията одобри всички програмни документи на Испания в областта на политиката на сближаване. Бързото изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, е от ключово значение за постигане на екологичния и цифровия преход, повишаване на икономическата и социалната устойчивост и осигуряване на балансирано териториално развитие в Испания.
- (30) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост и програмите по линия на политиката на сближаване, Испания е изправена пред редица допълнителни предизвикателства, свързани с екологичния преход, енергийните междусистемни връзки и социалните и финансово достъпни енергийно ефективни жилища.
- (31) Въпреки ниската пряка експозиция на руски изкопаеми горива рязкото покачване на цените на енергията през 2022 г. подчертава необходимостта Испания да ускори прехода си към чиста енергия. Испания отбелязва напредък във внедряването на възобновяеми енергийни източници и е една от държавите членки с най-висок инсталиран капацитет за вятърна и слънчева енергия с приблизително 49,8 GW. Някои подобрения в процедурите за издаване на разрешения, по-специално за собствено потребление, са ѝ помогнали да постигне допълнителен напредък във внедряването на тези технологии. Испания обаче се сблъсква с голямо натрупване на висящи заявления за нови централи за енергия от възобновяеми източници. Ограниченията в мрежовия капацитет възпират по-нататъшното интегриране на възобновяемите енергийни източници в електроенергийната мрежа. Испания е една от държавите с най-голям дял на интелигентни измервателни уреди, но ще са необходими допълнителни инвестиции в мрежова инфраструктура и акумулиране, за да се интегрира допълнителна електроенергия от възобновяеми източници. Мерките за ускоряване на внедряването на енергията от възобновяеми източници биха могли да включват допълнително рационализиране и цифровизиране на процедурите за издаване на разрешения, по-бързо разпределяне на мрежовия капацитет за проекти и подпомагане на работата на органите по обработване на разрешенията чрез осигуряване на подходящи умения и персонал в тези органи, както и подобряване на координацията между всички равнища на управление. Освен това равнището на междусистемна трансгранична електроенергийна свързаност в Испания през 2022 г. (5,4%) все още е значително под целите за междусистемна свързаност за 2020 г. (10%) и 2030 г. (15%).

(32) Потреблението на природен газ в Испания е намаляло с 10,8%¹⁷ през периода между август 2022 г. и март 2023 г. в сравнение със средното потребление на газ за същия период през предходните пет години – това надхвърля целта за намаляване от 7%, определена в Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета¹⁸. Испания се насърчава да продължи да полага усилия за временно намаляване на търсенето на газ до 31 март 2024 г. съгласно Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета¹⁹. Допълнителните инвестиции в енергийно ефективни жилища биха спомогнали за облекчаване на предизвикателствата, свързани с финансовата достъпност на жилищата. Значителната загуба на покупателна способност, устойчивият ръст на цените на наемите и високите ипотечни плащания задълбочиха проблемите, свързани с финансовата достъпност на жилищата, особено за уязвимите домакинства. Предлагането на достъпни и социални жилища остава ограничено и е значително по-ниско от средното за Съюза. В текущия испански национален план в областта на енергетиката и климата се предвижда до 2030 г. да се постигне саниране на 1,2 милиона жилищни сгради, като планът за възстановяване и устойчивост обхваща около една трета от тях. Предоставянето на допълнителни енергийно ефективни жилища в райони с ясно изразен недостиг и пазари с неблагоприятни условия, включително чрез саниране и електрификация, може да спомогне за ограничаване на потреблението на енергия и за справяне с екологичния преход, както и за подпомагане на уязвимите домакинства, които са изложени в по-голяма степен на енергийна бедност. Целенасоченото предоставяне на социални жилища под наем на достъпни цени в сътрудничество с частния сектор може да спомогне за ограничаване на фискалното въздействие.

---

¹⁷ Спадът от 10,8% включва потреблението на природен газ за производство в Испания на електроенергия, която е била изнесена в съседна държава членка.

¹⁸ На Испания е предоставена дерогация, поради което нейната цел е 7% вместо 15% в случай на задължително намаляване на търсенето при състояние на тревога в Съюза съгласно член 5, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

¹⁹ Регламент (ЕС) 2023/706 на Съвета от 30 март 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2022/1369 във връзка с продължаване на периода на намаляване на търсенето във връзка с мерките за намаляване на търсенето на газ, и за засилване на докладването и наблюдението на тяхното прилагане (ОВ L 93, 31.3.2023 г., стр. 1).

- (33) Транспортът остава силно зависим от нефтените горива. На сектора се пада голям дял от емисиите на парникови газове и той допринася и за замърсяването на въздуха, което е над средното за Съюза. Недостатъчната инфраструктура и достъп до обществен транспорт продължават да будят безпокойство в селските райони. Електромобилността е недостатъчно развита както от гледна точка на предлагането, така и на търсенето. Завършването на основната високоскоростна железопътна мрежа, включително трансграничната, до 2030 г. ще ускори прехода към неутралност по отношение на климата и ще намали зависимостта на транспорта от изкопаеми горива. Мерките, включени в плана за възстановяване и устойчивост, могат да трансформират градския и метрополния транспорт и да укрепят трансевропейската транспортна мрежа, като спомагат за въвеждането на цифровизация и нови технологии в сектора.
- (34) Недостигът на работна ръка и умения в сектори и професии, които са от ключово значение за екологичния преход, включително производството, внедряването и поддръжката на технологии с нулеви нетни емисии, създава пречки пред прехода към икономика с нулеви нетни емисии. Висококачествените системи за образование и обучение, които отговарят на променящите се нужди на пазара на труда, и целенасочените мерки за повишаване на квалификацията и за преквалификация са от ключово значение за намаляване на недостига на умения и насърчаване на приобщаването и пренасочването на работната сила. За да се отключи неоползотвореното предлагане на работна ръка, тези мерки трябва да бъдат достъпни, по-специално за физическите лица и в секторите и регионите, които са най-силно засегнати от екологичния преход. През 2022 г. в Испания е докладван недостиг на работна ръка за няколко професии, изискващи специфични умения или знания за екологичния преход, включително електронни техници.
- (35) С оглед на оценката на Комисията Съветът разгледа програмата за стабилност за 2023 г., като становището му²⁰ е изразено в препоръка 1.

---

²⁰ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

- (36) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз, Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за i) запазване на устойчивостта на обслужването на дълга и въздържане от широка подкрепа за съвкупното търсене през 2023 г., по-добро насочване на фискалните мерки, предприети за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията, и обмисляне на подходящи начини за прекратяване на подкрепата при намаляване на натиска върху цените на енергията; ii) поддържане на високо равнище на публичните инвестиции и насърчаване на частните инвестиции в подкрепа на екологичния и цифровия преход; iii) подкрепа за промените в заплащането, които смекчават загубата на покупателна способност, като същевременно се ограничават вторичните ефекти върху инфлацията, допълнително подобряване на активните политики по заетостта и преодоляване на недостига на умения; iv) подобряване на бизнес средата и гарантиране, че енергийната подкрепа за дружествата е икономически ефективна, временна, насочена към жизнеспособни предприятия и запазва стимулите за екологичния преход; и v) запазване на макрофинансовата стабилност и наблюдение на рисковете, като същевременно продължава работата по завършването на банковия съюз. За Испания препоръки 1, 2 и 3 допринасят за изпълнението на първата, втората и третата препоръка, изложени в Препоръката от 2023 г. относно еврозоната.
- (37) В светлината на задълбочения преглед, направен от Комисията, и неговата оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2023 г. и програмата за стабилност за 2023 г. Неговите препоръки съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръка 1. Политиките, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване на уязвимостите, свързани с големия държавен дълг. Препоръка 2 допринася за изпълнението на препоръка 1. Политиките, посочени в препоръка 1, допринасят както за преодоляването на дисбалансите, така и за изпълнението на препоръките, изложени в Препоръката от 2023 г. относно еврозоната, в съответствие със съображение 36,

ПРЕПОРЪЧВА на Испания да предприеме през 2023 и 2024 г. следните действия:

1. Възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. да прекрати постепенно действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа, като използва свързаните с това икономии за намаляване на бюджетния дефицит. Ако нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа — да гарантира, че тези мерки за подкрепа са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия.

Да осигури разумна фискална политика, по-специално като ограничи номиналното увеличение на финансираните на национално равнище нетни първични разходи през 2024 г. до не повече от 2,6%²¹.

Да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход.

За периода след 2024 г. – да продължи да следва средносрочна фискална стратегия за постепенна и устойчива консолидация, съчетана с инвестиции и реформи, водещи до по-висок устойчив растеж, с цел постигане на разумна средносрочна фискална позиция.

2. Да поддържа темпа на стабилното изпълнение на националния си план за възстановяване и устойчивост и в контекста на неотдавна представеното допълнение, включително главата за REPowerEU и искането за допълнителна подкрепа под формата на заем, бързо да започне изпълнението на свързаните с него мерки. Да осигури постоянен достатъчен административен капацитет с оглед на планираното увеличение на мащаба на плана. Да пристъпи към бързо изпълнение на програмите по линия на политиката на сближаване при тясно взаимно допълване и полезно взаимодействие с плана за възстановяване и устойчивост.

---

²¹ Кое се очаква да съответства на годишно подобрене на структурното бюджетно салдо от поне 0,7% от БВП за 2024 г., както е посочено в съображение 24.

3. Да намали зависимостта от изкопаеми горива. Да ускори внедряването на енергия от възобновяеми източници, включително чрез допълнително рационализиране и цифровизиране на процедурите за издаване на разрешения, подпомагане на работата на органите, издаващи разрешения, подобряване на достъпа до мрежата и инвестиране в акумулирането на енергия, преноса и разпределението на електроенергия и трансграничните междусистемни електроенергийни връзки. Да увеличи наличието на социални и финансово достъпни енергийно ефективни жилища, включително чрез саниране, ускоряване на електрификацията на сградите и навлизането на електромобилността. Да увеличи усилията на политиката, насочени към предоставянето и придобиването на уменията и компетентностите, необходими за екологичния преход.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
